МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

матеріали
науково-практичних конференцій здобувачів вищої освіти за результатами проходження виробничих практик

«Сучасний стан і перспективи вдосконалення практичної підготовки здобувачів вищої освіти факультету обліку та фінансів»

Випуск 15

Полтава – 2023

УДК 378.147.88 : 33

Сучасний стан і перспективи вдосконалення практичної підготовки здобувачів вищої освіти факультету обліку та фінансів: Збірник доповідей науково-практичних конференцій студентів за результатами проходження виробничих практик, випуск 15, 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. 264 с.

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради факультету обліку та фінансів від 11 вересня 2023 р., протокол № 2.

Редакційнв колегія:

Дорогань-Писаренко Людмила – декан факультету обліку та фінансів;

Безкровний Олександр – заступник декана факультету обліку та фінансів;

Лега Ольга – професор кафедри обліку і оподаткування;

Краснікова Оксана – доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

Антонюк Марина – доцент гуманітарних і соціальних дисциплін.

У збірнику подано матеріали досліджень, виголошених на науково-практичних конференціях студентів за результатами виробничих практик по спеціальностях факультету «Сучасний стан і перспективи вдосконалення практичної підготовки здобувачів вищої освіти факультету обліку та фінансів». У публікаціях висвітлено досвід практичної роботи суб'єктів підприємницької діяльності, зокрема аграрних підприємств, бюджетних закладів, фінансово-кредитних установ, банків, страхових компаній, бюро перекладів тощо залежно тематичної спрямованості та видів виробничих практик, які проходять здобувачів вищої освіти за освітньо-професійними програмами: облік і оподаткування, фінанси, банківська справа та страхування, германські мови та літереатури (переклад включно), перша – англійська першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів.

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

Проблеми залучення інвестицій в полтавській області……	254
Яшина Каріна Оцінка складу, структури та динаміки активів банку……	256
СЕКЦІЯ 3. ГЕРМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (ПЕРЕКЛАД ВКЛЮЧНО), ПЕРША - АНГЛІЙСЬКА	
Коваленко Вікторія Виробнича практика: шлях до професійного зростання перекладача..	258
Радченко Руслан Повний письмовий переклад документів: види трансформацій, труднощі та шляхи їхнього подолання……..	261

лаблює естетичну функцію лексичної одиниці мови оригіналу (reasonable note – обґрунтований запис, honour – відзнака).

Під час перекладацької практики була надана можливість засвоєння нової термінології, взятої з різних галузей, та опрацювання документації різних стилів, а саме: наукового (дослідження), юридичного (контракти, угоди), журналістський (статті). Було вдосконалено розуміння граматики, лексики та синтаксису мови, а також значно розширено свій словниковий склад мови. Під час роботи над перекладами розвивалися аналітичні здібності: розбиралися складні тексти на компоненти та проводився їх аналіз. Також досліджувалися певні культурні особливості обох мовних середовищ для того, щоб краще розуміти і передавати субтексти та нюанси в перекладі.

Список використаних джерел

1. Бровкіна О. В Вступ до перекладознавства : конспект лекцій/ Суми : Сумський державний університет, 2016. – 117 с.
2. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства : навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2008. 512 с.
3. Балахтар В.В., Балахтар К.С. Адекватність та еквівалентність перекладу. URL: http://www.confcontact.com/20110531/fk-balahtar.htm.
4. Комісарів С. Н. Сучасне перекладознавство: навчальний посібник. 2002. 424 с.
5. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. К. : Вища школа, 1982. 263 с.

Радченко Руслан, освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська спеціальності 035 «Філологія», СВО «Бакалавр»

ПОВНИЙ ПИСЬМОВИЙ ПЕРЕКЛАД ДОКУМЕНТІВ: ВИДИ ТРАНСФОРМАЦІЙ, ТРУДНОЩІ ТА ШЛЯХИ ЇХНЬОГО ПОДОЛАННЯ

Виробнича практика з письмового перекладу має на меті вдосконалення та укріплення теоретичних знань, а також розвиток професійних навичок і вмінь у здобувачів вищої освіти. Це надає студентам можливість практично застосовувати теоретичні знання, які вони здобули протягом попередніх етапів навчання. Це сприяє узгодженому поєднанню теоретичних засад та практичних навичок, що є важливим для досягнення високої якості перекладу. Основним завданням цієї практики є підготовка студентів до виконання письмових перекладів, надання їм можливості вдосконалити свої вміння у цій сфері. Виробнича практика має на меті викликати у студентів бажання систематично поглиблювати свої знання та творчо використовувати їх на практиці. Важливою складовою цього процесу є засвоєння студентами основних принципів письмового перекладу, а також здатність адаптувати набуті знання для виконання завдань у майбутній професійній діяльності. Крім цього, проведення практики має сприяти формуванню у студентів постійної потреби у самовдосконаленні.

Згідно з програмою практики однією з обов'язкових індивідуальних задач був повний письмовий переклад документів, зокрема частини наскрізної про-

грами практики для спеціальності 073 Менеджмент рівня вищої освіти магістр (з української на англійську) та частини угоди про співпрацю між Лестерським університетом (Велика Британія) та Полтавським державним аграрним університетом (з англійської на українську). Завдання передбачали аналіз текстів, призначених для перекладу, визначення їхніх стилістичних характеристик та застосованих перекладацьких прийомів, а також ідентифікація труднощів і рекомендації щодо подолання їх.

Першим текстом, який було надано для перекладу, є наскрізна програма практики. Указаний відрізок охоплює 383 слова або 2,4 кілознаків без пробілів. Цей текст створений в офіційно-діловому стилі, спрямованому на чітку подачу інформації щодо практичних завдань для студентів вищого навчального закладу. Програма містить конкретні вказівки щодо виконання практичних завдань і становить собою цілісний план дій, що будуть реалізовані в процесі навчання. Програма орієнтована на спеціальність 073 Менеджмент і визначає цілі та ключові компетентності, які розвиваються під час навчання. Викладено основні елементи програми, включаючи цільові завдання, що плануються для досягнення, та виокремлені ключові компетентності, що будуть розвиватися під час навчального процесу. Така диференціація допомагає структурувати програму та визначити пріоритети розвитку студентів.

Одним з використаних перекладацьких прийомів є перестановка або пермутація. Приклад застосування пермутації виділено **напівжирним** шрифтом:

Мова оригіналу (МО): *Знати та вміти застосовувати* ***сучасні технології тайм-менеджменту****, планувати власний час для досягнення цілей та підвищення особистої та організаційної продуктивності.*

Мова перекладу (МП): To know and be able to apply ***modern time management technologies,*** *plan their own time to achieve goals, increase personal and organizational productivity.*

Під час виконання перекладу цього тексту з української на англійську одним з видів труднощів було використання прийому додавання. За визначенням А. Борисової, додавання - це "лінгвістична операція, яка при перекладі призводить до збільшення обсягу слів, словоформ або частин речення" [2, с. 4]. її метою є точна передача смислу оригіналу та/або дотримання мовних стандартів, які існують у мовній культурі перекладу.

Прийом додавання сприяв дотриманню мовних стандартів англійської мови, Використання цієї лінгвістичнорї операції можна прослідкувати в наведеному раніше прикладі (додавання виділено підкресленням). Також було використано вилучення. Згідно з вищезазначеним джерелом вилучення – це граматична або лексична зміна, що призводить до видалення плеонастичного або тавтологічного елемента під час перекладу, коли цей елемент за нормами мови перекладу є необхідною складовою імпліцитного смислу тексту [2, с. 4]. Так, у вищенаведеному тексті при перекладі було вилучено один зі сполучників *та* і вжито замість нього кому.

Наступним текстом для повного письмового перекладу була частина угоди про співпрацю між ПДАУ і Лестерським університетом. Цей договір є важливим документом, що закріплює стратегічне партнерство та співпрацю між

двома освітніми установами. Він відображає взаємний інтерес та намір університетів спільно працювати над різнобічними ініціативами та проектами з метою сприяння розвитку освіти, науки та культури. Договір складається з кількох ключових розділів, що докладно визначають області співпраці, відповідальності сторін, процедури взаємодії та інші аспекти спільних дій.

Відрізок тексту індивідуального завдання, який було надано для перекладу, починається з 14-го розділу документу та охоплює його аж до заключного фрагменту включно з додатками. За обсягом виконаний переклад складає 1339 слів, або 8,07 кілознаків без урахування пробілів. Здійснений переклад цього фрагменту характеризується офіційно-діловим стилем, типовим для письмового викладу угод та інших документів цього формату. Цей стиль включає в себе формальні та точні вислови, а також відповідну структуру, що підкреслює чіткість та зрозумілість тексту в його призначенні.

Під час перекладу угоди ми не виявили суттєвих змін. Це зумовлено особливостями таких документів, де важливо зберігати буквальний дослівний переклад, щоб досягти точності та чіткості тексту. Однією проблем була необхідність розкодування та відтворення абревіатур. Деякі абревіатури залишилися незмінними та потребували додаткового дослідження в довідкових джерелах та в інтернеті для визначення відповідних термінів. Ця фаза роботи стала важливою передумовою для подальшого адекватного перекладу. Детальний розбір тексту перед перекладом є важливою складовою процесу . Він вимагає глибокого розуміння вихідного матеріалу, термінології та контексту, а також вміння чітко виразити зміст. Важливість цього аналізу не може бути недооцінена з кількох причин.

По-перше, детальний аналіз тексту допомагає розуміти не лише лексичне значення слів, але й їх контекстуальне використання. Терміни можуть мати різні відтінки смислу в різних ситуаціях, і тільки ретельний аналіз дозволяє точно передати цю нюансованість у перекладі.

По-друге, це допомагає виявити складні випадки, такі як абревіатури, фальшиві друзі перекладача, фразеологізми та ідіоми. Ці лінгвістичні особливості вимагають спеціальної уваги і можуть бути втрачені або спотворені без належного аналізу.

По-третє, детальний розбір тексту допомагає виявити культурні, соціальні та історичні відтінки, які можуть бути закодовані в мовному виразі. Відтворення цих нюансів у перекладі допомагає зберегти автентичність тексту.

Зрештою, детальний аналіз сприяє підвищенню професіоналізму перекладача, допомагаючи покращити мовну компетенцію та розширити словниковий запас. Тому важливо ставити аналіз оригінального тексту на одне місце з перекладом, щоб досягти високої якості перекладу.

Під час виконання завдання виникли такі труднощі:

1. **Мовні особливості.** Відмінності в лексиці, граматиці і стилістиці між мовою оригіналу та мовою перекладу можуть вплинути на вибір стратегій перекладу і виразів.

2. **Культурний контекст.** Незнання культурних відмінностей або їх неправильне розуміння може призвести до некоректного перекладу і втрати смислових нюансів.

3. **Недостатність досвіду.** Відсутність досвіду у перекладі різних типів текстів може призвести до недостатньо точного перекладу і недооцінки особливостей жанрів.

4. **Технічні труднощі.** Використання спеціалізованих програм для перекладу та роботи з текстами може бути складним для студентів без попереднього досвіду.

5. **Вибір перекладацьких стратегій.** Визначення правильної стратегії перекладу може бути викликом, оскільки існують різні підходи, і вибір залежить від контексту.

6. **Втрата сенсу.** Некоректний переклад може призвести до втрати сенсу або спотворення змісту оригінального тексту.

Ці труднощі є важливою частиною навчання перекладача і допомагають розвивати навички та набувати досвіду. Для подолання їх важливо аналізувати свої переклади, вивчати теоретичний матеріал і вдосконалювати мовні навички, а також використовувати технічні ресурси для роботи з текстами.

Список використаних джерел

1. Академічний тлумачний словник української мови: веб-сайт. URL: http://sum.in.ua (дата звернення: 25.08.2023).

2. Борисова А. О. Джерела лексичних труднощів при перекладі текстів суспільно-політичного характеру українською мовою з англійської мови: веб-сайт. URL: http://www.ONG/Philologia/6_borisova.doc.htm (дата звернення: 15.08.2023).

3. Зубков М., Мюллер В. Сучасний словник англо-український українсько-англійський. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2013.

4. Cambridge Dictionary веб-сайт. URL: https://dictionary.cambridge.org (дата звернення: 15.08.2023).

5. Longman Dictionary of Contemporary English: веб-сайт. URL: https://www.ldoceonline.com (дата звернення: 15.08.2023).

6. Word Counter: веб-сайт. URL: https://wordcounter.net (дата звернення: 25.08.2023).